

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: Ορθοδοξία και αθλητικό ιδεώδες

ΕΠΟΠΤΗΣ: Αρχιμανδρίτης Ειρηναίος
Χατζηεφραιμίδης

ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: Σέμογλου Κλειώ

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: Δούδος Δημήτρης

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: *Μάιος 2017*

Περίληψη:

Πολλές και διαφορετικές οι απόψεις για την σχέση ανάμεσα στην ορθοδοξία και το αθλητικό ιδεώδες. Ψάχνοντας περισσότερο αυτό το θέμα, βρήκαμε διάφορες αναφορές από σημαντικά πρόσωπα και από τις δύο μεριές. Αρνητικές απόψεις που δημιουργούν χάσμα και δίνουν τροφή στους υποστηρικτές της άποψης ότι η σχέση εκκλησίας-αθλητισμού περνάει από σαράντα κύματα, και θετικές απόψεις, που κατά την γνώμη μου είναι και οι πιο βάσιμες και σωστές, οι οποίες βοηθούν να αναπτυχθεί αυτή η σχέση σε μια γόνιμη συνεργασία η οποία μόνο θετικό αποτέλεσμα μπορεί να επιφέρει. Ξεκινώντας, λοιπόν, από τα αρχαία χρόνια, τα χρόνια που ζούσε ο Απόστολος Παύλος, τα χρόνια της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και τα χρόνια που ακολούθησαν, υπήρχαν αρκετοί πολέμιοι αυτής της σχέσης, ωστόσο πολύ περισσότεροι ήταν οι υποστηρικτές της. Φτάνοντας στο σήμερα που αρχίζει να εξαφανίζεται ο ευγενής αθλητισμός και να κυριαρχεί η κερδοφορία και η απάτη, όλο και περισσότερο φαίνεται οι δισταγμοί του ορθόδοξου κόσμου για τον αθλητισμό να γίνονται πραγματικότητα. Τα χρόνια θα δείξουν πώς θα εξελιχθεί αυτή η σχέση. Οι οιωνοί ωστόσο δεν είναι και οι καλύτεροι!

Εισαγωγή:

Με αφορμή τους τελευταίους Ολυμπιακούς Αγώνες στην Βραζιλία αποφάσισα να κάνω την πτυχιακή μου εργασία πάνω στο θέμα του αθλητισμού. Έπειτα, λοιπόν, από μία συζήτηση που είχα τυχαία μια μέρα για το αθλητικό ιδεώδες, θεώρησα ότι θα ήταν ενδιαφέρον να εμβαθύνω την εργασία μου στη σχέση του ορθόδοξου κόσμου με το αθλητικό ιδεώδες. Έτσι λοιπόν αποφάσισα να κάνω την εργασία μου με θέμα «Ορθοδοξία και αθλητικό ιδεώδες» .

Πολλά έχουν ειπωθεί κατά διαστήματα για την σχέση της εκκλησίας με τον αθλητισμό. Αλήθειες ,ψέματα, διαστρεβλώσεις, ανακρίβειες. Ωστόσο πρέπει να ανατρέξουμε στο παρελθόν για να δούμε πώς

εξελίχτηκε η σχέση αυτή από παλιά, έτσι ώστε να βγάλουμε ορισμένα ορθά συμπεράσματα.

Φυσικά με μια πρώτη σκέψη κάποιος θα έλεγε ότι η σχέση αυτή έχει προβλήματα, καθώς οι ολυμπιακοί αγώνες ξεκίνησαν ως αγώνες προς τιμήν του Ολύμπιου Διός και καθώς η εκκλησία δεν αποδέχεται τον δωδεκαθεϊσμό, δεν μπορεί να έχει διαφορετική γνώμη για αξίες που είναι συνυφασμένες με αυτόν. Ωστόσο αυτή η σκέψη είναι λάθος και θα το καταλάβουμε στην συνέχεια. Λίγες είναι οι φορές που η εκκλησία έχει κατηγορήσει ανοιχτά τον θεσμό των Ολυμπιακών αγώνων, πόσο μάλλον να κατηγορήσει τον αθλητισμό γενικότερα. Επομένως θα πρέπει να αναζητήσουμε γεγονότα που έκαναν τον κόσμο να αναρωτιέται και να πιστεύει ότι οι σχέσεις ανάμεσα στην εκκλησία και το αθλητικό ιδεώδες δεν είναι και οι καλύτερες δυνατές.

Ο αθλητισμός:

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση, ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες, στο αθλητικό και κοινωνικό γίνεσθαι [1] . Παράλληλα ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της. Για παράδειγμα στην αρχαία Ελλάδα, ο αθλητισμός στην Αθήνα θεωρούνταν κοινωνικό και πολιτισμικό αγαθό και είχε παιδαγωγικό χαρακτήρα, ενώ αντίθετα στην Σπάρτη ο αθλητισμός χρησιμοποιούταν για την στρατιωτική εκπαίδευση. Ωστόσο σημαντική είναι η στρωματική διάσταση του αθλητισμού στο πέρασμα του χρόνου. Η γενική τάση ήταν, ιδίως τον 18ο και 19ο αιώνα, τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα να ασχολούνται με τα «λαϊκά παιχνίδια», όπως το ποδόσφαιρο, ενώ τα ανώτερα κοινωνικά στρώματα με τα «ευγενή αθλήματα», όπως ήταν η ιππασία και η ξιφασκία.

Ο πόθος του Πιερ ντε Κουμπερτέν ήταν να εντάξει τον Αθλητισμό σε μια σφαιρική, παιδαγωγική και ανθρωπιστική προοπτική. Ο αθλητισμός δεν ήταν, κατά την άποψή του, αυτοσκοπός, αλλά ένα μέσο στην υπηρεσία του πολίτη. Ωστόσο, πρέπει να διαχωριστεί η έννοια της άθλησης από την έννοια της άσκησης. Η άσκηση γίνεται άθληση όταν αποκτά ανταγωνιστικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα ένας που τρέχει στο δρόμο ασκείται. Ωστόσο αν έχει κάποιον αντίπαλο ώστε για το ποιος θα τερματίσει πρώτος ή ακόμα κι αν ανταγωνίζεται τον ίδιο του τον εαυτό, με το χρονόμετρο, αθλείται. Επίσης πρέπει να προστεθεί και η έννοια της κίνησης.

Ο αθλητισμός μπορεί να πάρει πέντε μορφές, είτε ως ερασιτεχνικός, είτε ως επαγγελματικός, είτε ως μαζικός αθλητισμός, είτε ως φυσικές δραστηριότητες, είτε με την μορφή των παιχνιδιών. Υπάρχουν τρεις θεωρίες σχετικά με τη γένεση του αθλητισμού: Όλες οι αθλητικές ασκήσεις έχουν λατρευτικές ρίζες (Carl Diem). Οι σωματικές ασκήσεις είναι φυσική συνέπεια των διαδικασιών της εργασίας και της παραγωγής (Μαρξιστική άποψη, Wolfgang, Eichel, Gerhard Lukas). Η άσκηση είναι μια εκδήλωση ενστικτωδών κινήσεων ή παρορμήσεων (Ηθολογία, Konrad Lorenz, David Sanson, Friedrich Eppensteiner).

Ο αθλητισμός εξυπηρετεί την ανάγκη του ανθρώπου να διοχετεύσει τη ζωτικότητά του. Η ανάγκη του αυτή σε συνδυασμό με την τάση του για διάκριση γέννησαν τον αθλητισμό. Η φυσική διάθεση του ανθρώπου να δοκιμάσει τις δυνάμεις του και να ξεπεράσει το διπλανό του, στάθηκε το αρχικό κίνητρό του. Η σύνδεση του αθλητισμού με την άμιλλα, την ηθική επιβράβευση της προσπάθειας, τη συμφιλίωση, και συναδέλφωση, συντέλεσαν στην καταξίωσή του ως πολιτιστικού στοιχείου.

Αναμφισβήτητα ο αθλητισμός, ως θεσμός, αποβλέπει σε ανώτερους σκοπούς αγωγής και παιδείας και αποτελεί έναν τρόπο έκφρασης της ανθρώπινης σωματικής και πνευματικής ομορφιάς. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν συλλάβει ακέραια το νόημά του και είχαν σαν αρχή το περίφημο "Νους υγιής εν σώματι υγιεί", το οποίο πετύχαιναν μέσα από τον αθλητισμό. Σήμερα ο αθλητισμός γοητεύει ένα πλήθος ανθρώπων και αποτελεί αγαπητό θέαμα. Όμως, αρκετές φορές γίνεται αντικείμενο

εκμετάλλευσης από πολλούς, τόσο από οικονομική σκοπιά, όσο και πολιτική. Δεν έχει την παλιά του αίγλη, έχει εμπορικοποιηθεί, όπως και άλλες αξίες της ζωής, πράγμα που αποδεικνύει το υλιστικό πνεύμα της εποχής μας, τη βαθιά κρίση που αθόρυβα διαβρώνει την κοινωνία μας. Πλέον το ζήτημα δεν είναι η άθληση του σώματος και η υγιής ζωή, αλλά το πώς θα γίνω καλύτερος από τον άλλο, πώς θα τον περάσω, πώς θα είμαι εγώ ο καλύτερος και όλα αυτά για την δόξα και τα χρήματα. Και φυσικά θα χρησιμοποιήσω θεμιτούς και αθέμιτους τρόπους για να τα καταφέρω όλα αυτά. Με λίγα λόγια έχει μπει το μικρόβιο του πρωταθλητισμού μέσα στον αθλητισμό και βέβαια δεν είναι τόσο κακό αυτό, αλλά όταν προσπαθούμε να το πετύχουμε με λάθος τρόπους, εκεί βρίσκεται η μαύρη τρύπα που είναι αιτία του κακού. Τα βλέπουμε καθημερινά άλλωστε. Απαγορευμένες ουσίες, σκάνδαλα ,παρανομίες. Αυτός δεν είναι ο αθλητισμός που θέσπισαν οι αρχαίοι Έλληνες.

Οι αρχαίοι Έλληνες θέσπισαν αγώνες προς τιμή των Θεών και των Ηρώων τους για να δώσουν τον ζωτικό χώρο, ώστε να καλλιεργηθεί και να ανυψωθεί η αρετή του αθλητισμού, δηλαδή η ευγενής αντιπαράθεση δυνάμεως και πνεύματος. Ο αθλητισμός ήταν ένας κρίκος στην εκπαίδευση του πολίτη που θα τον βοηθούσε να δημιουργήσει στον ψυχικό του κόσμο το ιδεώδες της ευγενούς άμιλλας και της αρετής. Ήταν κάτι που είχε να κάνει με την ελευθερία του Έλληνα. Οι αρχαίοι Έλληνες ήξεραν να εκτιμούν την νίκη και να τιμούν τον νικητή. Γι' αυτό το λόγο θέσπισαν την διάκριση οι επιτυγχόντες πανελλήνια νίκη να σιτίζονται στο Πρυτανείο και να απολαμβάνουν πολλών τιμών. Το ιδεώδες του αθλητισμού το είχαν συλλάβει οι Έλληνες, γνωρίζοντάς το ως ηρωικό τρόπο ζωής. Το αθλητικό ιδεώδες είναι παγκόσμια αποδεκτό. Παρατηρούνται όμως και φαινόμενα εκφυλισμού του. Για τους αρχαίους Έλληνες ο αθλητισμός με την θρησκεία συσχετιζόνταν. Στην αρχαία Ελλάδα δεν τελούνταν πανελλήνιοι αθλητικοί αγώνες μόνο προς τιμήν του Δία. Παράδειγμα τα Νέμεα. Τα Νέμεα ή Νέμεια ήταν αθλητικοί αγώνες που διεξάγονταν στην Νεμέα κατά την αρχαιότητα. Οι αγώνες αυτοί καθιερώθηκαν το 573 π.Χ. προς τιμήν του Δία, ιερό του οποίου υπήρχε στη Νεμέα και λάμβαναν μέρος στο στάδιο μήκους 178 μέτρων και χωρητικότητας

40.000 θεατών. Τα Νέμεα με γυμνικούς και ιππικούς αγώνες ήταν από τις πιο σημαντικές αθλητικές διοργανώσεις της αρχαίας Ελλάδας. Στους Δελφούς γίνονταν αγώνες προς τιμή του Απόλλωνα (Πύθια). Στον Ισθμό της Κορίνθου οι αθλητικοί αγώνες ήταν αφιερωμένοι στον Ποσειδώνα (Ισθμια). Τα Μεγάλα Παναθήναια ήταν αφιερωμένα στην πολιούχο θεά Αθηνά.

Ο αθλητισμός στην ελληνική αρχαιότητα:

Είναι κοινά αποδεκτό ότι οι έννοιες του αθλητισμού, των Ολυμπιακών αγώνων και της ευγενής άμιλλας είναι στενά συνυφασμένες και αδιάσπαστα με τον ελληνισμό από την αρχαιότητα. Ο αθλητισμός στην αρχαία Ελλάδα δεν ήταν απλά μια ευχάριστη ενασχόληση ή επάγγελμα όπως είναι σήμερα. Αποτελούσε έναν από τους βασικότερους λόγους επιβίωσης της Ελληνικής φυλής, ιδιαίτερα την εποχή των Περσικών πολέμων (490-479 π.Χ.). Σύμφωνα με τον Gardiner «η νίκη των Ελλήνων κατά των Περσών... ήταν η νίκη μιας χούφτας ασκημένων αθλητών κατά των ορδών μαλθακών βαρβάρων». Θα ήταν περιττό να αναλυθεί η σημασία που έδιναν ειδικά οι Σπαρτιάτες στην καθημερινή εκγύμναση των νέων (Αγωγή), ώστε να βασίζονται ανά πάσα ώρα και στιγμή στην προάσπιση της πόλης τους από εχθρικές επιδρομές. Είναι γνωστό ότι η Σπάρτη ήταν ίσως η μοναδική πόλη στην αρχαία Ελλάδα που δεν είχε εξωτερικά τείχη. Οι Σπαρτιάτες θεωρούσαν τα τείχη θηλυπρεπές μέσο άμυνας, ακριβώς για τον λόγο ότι βασίζονταν στην άρτια εκπαίδευσή τους!

Μερικά από τα πιο γνωστά αγωνίσματα ήταν ο ιππόδρομος, ο δρόμος, το άλμα, ο δίσκος, το ακόντιο, η πάλη, το πένταθλο, το παγκράτιο και άλλα. Ωστόσο αθλήματα που σήμερα είναι ευρέως διαδεδομένα όπως το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ, το χάντμπολ και το χόκεϋ, στην αρχαία Ελλάδα ήταν γνωστά σαν αθλήματα «σφαιρομαχιών» και αποτελούσαν ομαδικές αθλοπαιδιές χωρίς να ανήκουν στο πρόγραμμα των επίσημων αγώνων. Είναι λογικό να φαίνεται περίεργο πως οι αρχαίοι Έλληνες

γνώριζαν και ανακάλυψαν αυτά τα αθλήματα. Ο λόγος βεβαίως έχει να κάνει με το ότι η ανακάλυψη αυτών των αθλημάτων έχει, λανθασμένα, αποδοθεί σε άλλους λαούς. Απόδειξη αφενός η ύπαρξη πολλών γλυπτικών έργων που απεικονίζουν ξεκάθαρα αυτά τα αθλήματα και αφετέρου οι αναφορές των πηγών της αρχαίας Ελληνικής γραμματείας, με βασικές την Οδύσεια του Ομήρου και τους Δειπνοσοφιστές του Αθηναίου. Εξάλλου πολλοί γνωστοί γλύπτες αλλά και άγνωστοι δημιουργοί αφιέρωσαν όλη τη ζωή τους στην απόδοση του αθλητικού ιδανικού.

Ο αθλητισμός, αποτελώντας ένα τμήμα της κοινωνικής ζωής, επηρεάζει την κοινωνία και επηρεάζεται από αυτήν. Έτσι, ο κλασικός αθλητισμός, συνιστώντας μια έκφανση της εποχής της ακμής, αντανακλά μια από τις πιο δυναμικές πτυχές αυτής της περιόδου. Η σημασία του αθλητισμού, ο πολυσήμαντος ρόλος του, η αγωνιστική νίκη που αποτύπωνε το κλέος και το κύδος των ανδρών, η συγκίνηση του αθλητικού θεάματος, συνδέονται με μερικές από τις καλύτερες στιγμές του δημιουργικού ανθρώπινου πνεύματος. Εκτός όμως απ' την θετική υπάρχει και η αρνητική όψη του αρχαίου αθλητισμού, η οποία επικρίθηκε και καυτηριάστηκε, χωρίς ωστόσο να επηρεάσει την εκ μέρους της αρχαίας κοινωνίας αποδοχή του αθλητικού γεγονότος, και η οποία αρνητική όψη επιβεβαιώνει τελικά, εκ του αντιθέτου, την διαχρονική αξία του μέτρου και της ψυχικής και σωματικής εναρμόνισης. Οι επικρίσεις αυτές βασιζόνταν κυρίως σε θεμελιώδεις κανόνες των αγώνων, όπως για παράδειγμα το βραβείο. «Οι δρομείς σε έναν αγώνα τρέχουν όλοι», είπε ο απόστολος Παύλος, «αλλά μόνο ένας λαμβάνει το βραβείο» (Α' Κορινθίους 9:24). Το μόνο που είχε σημασία ήταν η νίκη. Δεν υπήρχε ασημένιο ή χάλκινο μετάλλιο, δεύτερη ή τρίτη θέση. «Η νίκη ήταν ο απώτατος στόχος του αθλητή», εξηγούσε η έκθεση. «Μόνο αυτή μετρούσε, εφόσον μόνο αυτή αντανακλούσε πραγματικά τον προσωπικό του χαρακτήρα, τόσο τον φυσικό όσο και τον ηθικό, και μόνο για αυτήν μπορούσε να καμαρώνει η γενέτειρά του». Η όλη νοοτροπία συνοψίζεται σε έναν στίχο του Ομήρου: «Έμαθα να είμαι λαμπρός πάντοτε».

Το βραβείο που απένεμαν στο νικητή των Πανελληνίων Αγώνων ήταν καθαρά συμβολικό, ένα στεφάνι φτιαγμένο από φύλλα δέντρων. Ο Παύλος το αποκάλεσε «φθαρτό στεφάνι» (Α΄ Κορινθίους 9:25). Ωστόσο, το βραβείο αυτό είχε βαθύ νόημα. Αντιπροσώπευε την ίδια τη δύναμη της φύσης η οποία παρείχε την ισχύ της στο νικητή. Η νίκη, την οποία επιδίωκαν με ανυποχώρητη αποφασιστικότητα, θεωρούνταν ισότιμη με την παροχή θεϊκής εύνοιας. Τα εκθέματα αποτελούσαν τεκμήρια που έδειχναν πώς φαντάζονταν οι αρχαίοι γλύπτες και ζωγράφοι τη Νίκη, τη φτερωτή θεά των Ελλήνων, να στεφανώνει το νικητή. Μια νίκη στην Ολυμπία ήταν το επιστέγασμα της σταδιοδρομίας κάθε αθλητή.

Τα στεφάνια στους Ολυμπιακούς Αγώνες φτιάχνονταν από αγριελιά, στα Ίσθμια από πεύκο, στα Πύθια από δάφνη και στα Νέμεα από σέλινο. Αλλού, οι οργανωτές των αγώνων πρόσφεραν χρηματικά ή άλλου είδους βραβεία για να προσελκύσουν τους πιο άξιους αθλητές. Αρκετά αγγεία που παρουσιάστηκαν στην έκθεση αποτελούσαν βραβεία που είχαν δοθεί στα Παναθήναια, τα οποία λάβαιναν χώρα στην Αθήνα προς τιμήν της θεάς Αθηνάς. Αυτοί οι αμφορείς περιείχαν αρχικά πολύτιμο αττικό λάδι. Στη μια πλευρά ενός τέτοιου αγγείου απεικονίζεται η θεά και αναγράφεται η φράση «ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΘΕΝ ΑΘΛΩΝ» («βραβείο για τους αγώνες της Αθηνάς»). Στην άλλη πλευρά απεικονίζεται ένα συγκεκριμένο αγώνισμα, πιθανώς αυτό στο οποίο νίκησε ο αθλητής.

Οι ελληνικές πόλεις χαίρονταν να λαβαίνουν μερίδιο από τη φήμη των αθλητών τους, οι οποίοι χάρη στις νίκες τους θεωρούνταν ήρωες στην ιδιαίτερη πατρίδα τους. Η επιστροφή των νικητών γιορταζόταν με θριαμβευτικές πομπές. Τους έστηναν ανδριάντες ως ευχαριστίες προς τους θεούς, μια τιμή που δεν δινόταν υπό άλλες συνθήκες σε θνητούς, και οι ποιητές υμνούσαν το σθένος τους. Στο εξής, οι νικητές είχαν τις πρώτες θέσεις στις δημόσιες τελετές και λάβαιναν επιχορηγήσεις με δαπάνες του δημοσίου.

Η σύγχρονη ματιά της Ορθοδοξίας για τον αθλητισμό:

Στη χριστιανική ορθόδοξη πίστη, η ορατή εικόνα της Θεότητας είναι ο ίδιος ο άνθρωπος, γεγονός που συνάδει με τη θέση των αρχαίων Ελλήνων ότι το σώμα, η ψυχή και το πνεύμα συμπορεύονται στον αγώνα για την τελειότητα. Στον αθλητισμό η σωματική ενδυνάμωση επιτυγχάνεται με την καθολική συμμετοχή του ανθρώπινου είναι: μυϊκή άσκηση, πνευματική εγρήγορση, ψυχική εξύψωση. Αυτό είναι το αθλητικό ιδεώδες! απλό, ουσιαστικό και μαγικά θεϊκό γιατί σφυρηλατεί το χαρακτήρα μέσα από το παιχνίδι, διασκεδάζει και ταυτόχρονα διαπαιδαγωγεί, διδάσκει και συγχρόνως ψυχαγωγεί. Από τους αρχαίους αγώνες και την εισαγωγή της γυμναστικής στην εκπαίδευση έως τα αθλητικά σωματεία, τα σπορ και τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες, ο αθλητισμός αποτελεί διαχρονικό δομικό στοιχείο του ανθρώπινου πολιτισμού. Συνδυάζοντας στοιχεία όπως η κοινωνικότητα, ο εθελοντισμός και η ψυχαγωγία, ο αθλητισμός προβάλλει πρότυπα βίου και συμπεριφοράς, ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνει στάσεις και αντιλήψεις ως προς το σώμα.

Η καθημερινότητα ενός παιδιού στις μέρες μας πραγματικός εφιάλτης, που επιβάλλεται από το σύγχρονο μοντέλο ζωής. Το παιδί από πολύ νωρίς μπαίνει στο στείρο σύστημα εκπαίδευσης του άκρατου τεχνοκρατισμού και της εμπορευματοποίησης κάθε μορφής γνώσης. Έτσι η παιδεία και η αγωγή περνούν σε δεύτερη μοίρα. Από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ο νέος υιοθετεί το πρότυπο της καθιστικής ζωής, πράγμα που δεν συνάδει με τη φύση κάθε νέου ανθρώπου με φρέσκο πνεύμα, έτοιμο να δεχτεί παντός είδους επιρροές και επιδράσεις από το περιβάλλον του. Ως επακόλουθο έρχεται η υποβάθμιση της φυσικής κατάστασης και της υγείας του νέου, καθώς η παχυσαρκία και τα προβλήματα της εξωτερικής εμφάνισης γίνονται όλο και πιο έντονα στην προεφηβεία και την εφηβεία. Ο νέος με μειωμένο το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και του δυναμισμού ψάχνει επιβεβαίωση και διαφυγή σε τρόπους διασκέδασης που επιτάσσει το σύγχρονο καταναλωτικό πρότυπο ως μόδα.

Τα παραπάνω μάλλον καθιστούν την καθημερινότητα ενός παιδιού ή εφήβου καταθλιπτική, μίζερη χωρίς υπερβολή. Ένα φωτεινό παραθυράκι διαφυγής είναι και ο αθλητισμός που σε μικρή ηλικία ξεκινά σαν παιχνίδι, το οποίο οξύνει τη δημιουργικότητά του και την αυτοπεποίθησή του. Καθώς το παιδί μεγαλώνει, δέχεται όλο και περισσότερες επιδράσεις στο χαρακτήρα του από τον αθλητισμό, αναπτύσσει το αίσθημα της συνεργασίας και της συλλογικότητας, ενώ παράλληλα μαθαίνει να σέβεται το συμπαίχτη του αλλά και τον αντίπαλό του. Η έλλειψη κινήτρων οδηγεί τις περισσότερες φορές τη νεολαία στην καταδίκη μίας ζωής χωρίς ιδέες και στόχους. Ο αθλητισμός από την άλλη είναι μία συνεχής έμπνευση, που αναζητά το ιδεώδες μέσω του έντιμου συναγωνισμού, με αντίπαλο που είναι σύντροφος στο παιχνίδι και την περιπέτεια. Υιοθετεί την ευγενή άμιλλα μένοντας συγκροτημένος στη χαρά της νίκης και αποδέχεται την ήττα σαν κίνητρο βελτίωσης και αυτοκριτικής. Σιγά σιγά ο νέος αρχίζει να αντιλαμβάνεται και κατακτά αξίες ζωής, όπως η υπομονή και η επιμονή, ο κόπος και η ανταμοιβή, η πειθαρχία, ο αυτοέλεγχος, η κάμψη του εγωισμού, η αυτοσυγκέντρωση, καθιστώντας την κοινωνικοποίησή του πιο ομαλή. Επιπλέον μαθαίνει να θέτει στόχους υψηλούς και να κατακτά μέρος αυτών, ενώ παράλληλα αποφεύγει με δική του κρίση τις κακές επιρροές και τις καταχρήσεις που λυμαίνονται τους εφήβους. Ένας αθλητής παραμένει αθλητής και εκτός του αγωνιστικού χώρου. Αυτό τον καθιστά καλύτερο άνθρωπο με σφαιρική μόρφωση και παιδεία, καλύτερο μαθητή, εργαζόμενο, φίλαθλο, έναν άνθρωπο που σέβεται τους γύρω του και τον εαυτό του.

Τα θετικά στοιχεία του αθλητισμού είναι πολλά. Αυτά συνηθίζουμε να τα χωρίζουμε σε ομάδες: τη σωματική άσκηση και την άσκηση του πνεύματος και της ψυχής. Με τη σωματική άσκηση εξασφαλίζεται καλή υγεία και μεγαλύτερη φυσική αντοχή. Αισθάνεται καλύτερα γιατί αποκτά μία όμορφη εμφάνιση που τον γεμίζει αυτοπεποίθηση και ζει σε φυσικό περιβάλλον έχοντας υγιεινή διατροφή. Με την πνευματική και ψυχική άσκηση εκτονώνεται και ψυχαγωγείται, οξύνοντας το νου και αναπτύσσοντας συναισθήματα χαράς και λύπης, ολοκληρώνει το ήθος και την προσωπικότητά του. Η πολιτεία αναγνωρίζοντας ότι ο

αθλητισμός είναι ο κατεξοχήν τομέας που αναφέρεται στους νέους, λαμβάνει σειρά από μέτρα με στόχο αυτός να αποτελέσει:

- αναφαίρετο δικαίωμα κάθε πολίτη, πολύ δε περισσότερο κάθε νέου.
- πολύτιμο αγαθό που βελτιώνει την υγεία, δημιουργεί πνευματική και ψυχική ανάταση και προάγει την ποιότητα ζωής του άτομου.
- ελπιδοφόρο μήνυμα ειρήνης και αδελφότητας των λαών.
- αξιόλογο μέσο για την κοινωνικοποίηση του ατόμου και την επίτευξη της συνοχής των πολιτών.

Ο αθλητισμός απομακρύνει το παλιό, δίνει τη σκυτάλη στο νέο, στο υγιές, στο ηθικά ωφέλιμο, ανυψώνει την ψυχή στην υπέρτατη έκφραση του αθλητικού ιδεώδους. Εκεί που η ευγενής άμιλλα, η αυτοπεποίθηση, η ευεξία, η αλληλεγγύη, η μαχητικότητα, ο σεβασμός, η ευστροφία, η οξυδέρκεια, η πορεία προς τη νίκη, εξασφαλίζουν καταξίωση, αποδίδουν σταθερή κερδοφορία στόχων, αποταμιεύουν αξίες, εισπράττουν φιλίες.

Στους νέους η συμμετοχή τονώνει, ο ανταγωνισμός πολιτικοποιεί, η ήττα ενδυναμώνει, η γνώση θωρακίζει, η αποτυχία οδηγεί στην αυτογνωσία και στον επαναπροσδιορισμό των στόχων. Οι ετερόκλητες απόψεις συμπορεύονται μέσα από την υπέρβαση και το δημιουργικό συγκερασμό, μέσα από τη συνένωση των παραγωγικών εκείνων δυνάμεων που σε μαθαίνουν να αποδέχεσαι τη νίκη και την ήττα και σε διδάσκουν μία αξιοπρεπή και ευγενική στάση ζωής.

Ο αθλητισμός απέναντι σε όλες τις θρησκείες:

Η σχέση αυτή θρησκείας-αθλητισμού δεν φαίνεται, φυσικά, μόνο από την μία πλευρά. Κατά διαστήματα ο αθλητικός κόσμος έχει δείξει συμπεριφορές κατά των θρησκειών και πολλά σημαντικά πρόσωπα του χώρου έχουν δηλώσει ανοιχτά ότι οι θρησκείες δεν έχουν καμία θέση στον αθλητικό χώρο. Θα αναφερθούμε συγκεκριμένα σε δύο γεγονότα:

1^ο γεγονός: Η Παγκόσμια Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (FIFA) προειδοποίησε τους Βραζιλιάνους ποδοσφαιριστές ότι θα υποστούν κυρώσεις εάν συνεχίσουν να επιδεικνύουν χριστιανικά μηνύματα που "κοσμούν" τις μπλούζες τους. Το ποτήρι "ξεχείλισε" κατά την διάρκεια του πρόσφατου Confederations Cup που διεξήχθη στην Νότιο Αφρική. Εκατομμύρια τηλεθεατές είδαν μερικά από τα "αστέρια" της Εθνικής Βραζιλίας να αποκαλύπτουν επιδεικτικά κατά την διάρκεια πανηγυρισμών μπλουζάκια που τόνιζαν την αφοσίωσή τους στον Θεό. Ειδικά ο Κακά και ο αρχηγός της Εθνικής Λούτσιο ξεπέρασαν τα όρια, σύμφωνα με την FIFA. "Ανήκω στον Ιησού", έγραφε το μπλουζάκι του Κακά (φωτογραφία), "Αγαπώ τον Θεό", έγραφε το μπλουζάκι του Λούτσιο. Σε επιστολή της προς την Βραζιλιάνικη Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία η FIFA υπενθυμίζει ότι οι κανόνες απαγορεύουν στους ποδοσφαιριστές να επιδεικνύουν τα προσωπικά, θρησκευτικά και πολιτικά πιστεύω τους στα γήπεδα.

2^ο γεγονός: Την απαγόρευση κάθε είδους θρησκευτικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων αποφάσισε η Οργανωτική Επιτροπή των Αγώνων του Πεκίνου. Όπως αποκάλυψε ο Έλληνας Ευρωβουλευτής κ. Μανώλης Μαυρομάτης, το Πεκίνο απαγορεύει ακόμη και τους Σταυρούς στο λαιμό, καθώς και ιερά βιβλία όπως η Βίβλος και το Κοράνιο.

Και φυσικά θα υπάρχουν και άλλα γεγονότα όπως αυτά. Απλώς αυτά τα δύο πήραν μεγάλη ένταση και έγιναν θέμα συζήτησης ανάμεσα σε θρησκευτικά πρόσωπα. Κατά την γνώμη μου ο καθένας μπορεί να πιστεύει και να λατρεύει τον Θεό του όπως αυτός νομίζει, καθώς υπάρχει και το δικαίωμα της ανεξιθρησκίας. Είμαι αθλητής και καταλαβαίνω ότι όλοι θέλουν να προσευχηθούν για να βοηθηθούν και να πάρουν δύναμη.

Η θρησκεία στον αθλητισμό:

Πολυάριθμες μελέτες αναφέρουν ότι οι αθλητές είναι πιο πιστοί στη θρησκεία από τους μη αθλητές. Τέσσερις λόγοι μπορούν να εξηγήσουν

γιατί η θρησκεία αλληλεπιδρά με την αθλητική απόδοση. Πρώτον, οι αθλητές μπορούν να ταυτιστούν με τις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους για την κατεύθυνση και την ταπεινότητα. Δεύτερον, οι αθλητές μπορεί να στρέφονται στη θρησκεία για να αποκτήσουν μια αίσθηση αισιοδοξίας και ασφάλειας, που επωφελούνται από τέτοιες πεποιθήσεις μετά από μια απογοητευτική απόδοσή τους. Τρίτον, η θρησκεία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη, η οποία μπορεί να αποβάλει από τους αθλητές ένα συντριπτικό ποσό του άγχους. Θρησκευτικές πεποιθήσεις μπορούν να προσφέρουν την εσωτερική δύναμη. Τέταρτον, η θρησκεία "παρέχει ένα γνωστικό ευνοϊκό πλαίσιο για την ανακούφιση του άγχους που σχετίζεται με τον ανταγωνισμό". Οι θρησκευτικές εκφράσεις είναι αναπόσπαστο κομμάτι του επαγγελματικού αθλητισμού. Πολλοί αθλητές ευχαριστούν το Θεό για τις μεγάλες νίκες τους ή κάνουν τον σταυρό τους μετά από κάποια νίκη.

Ορθοδοξία και αθλητισμός:

Η Ορθοδοξία και ο αθλητισμός είναι έννοιες που με την πρώτη ματιά δείχνουν να έχουν εντελώς διαφορετικό πεδίο δράσης και τελείως διαφορετικό σκοπό και στόχο. Η Ορθοδοξία έχει σαν επίκεντρο την ψυχή του ανθρώπου, ενώ ο αθλητισμός έχει σαν επίκεντρο το σώμα του ανθρώπου. Βρίσκοντας λοιπόν την σχέση που μπορεί να υπάρξει μεταξύ σώματος και ψυχής σίγουρα θα φανεί και η σχέση μεταξύ Ορθοδοξίας και αθλητισμού.

Ας πάμε λοιπόν πολλούς αιώνες παλαιότερα για να δούμε την σχέση αυτή και πώς κύλησε ανά τους αιώνες.

Αρχικά θα πρέπει να τονίσουμε ότι τα περισσότερα από αυτά που γνωρίζουμε για τον αθλητισμό, και ειδικότερα του 4^{ου} αιώνα, τα γνωρίζουμε από τους πατέρες της εκκλησίας. Πίστευαν ότι η άθληση του σώματος δεν είναι μεμπτή, μπορεί και αυτή να διακονήσει στη σωτηρία του ανθρώπου. Ωστόσο τονίζουν ιδιαίτερα ότι η άσκηση του σώματος υπηρετεί την παροδικότητα και όχι την αιωνιότητα, ωφελεί

αλλά «ολίγον», ενώ ο αθλητής του πνεύματος είναι υπεράνω του αθλητή του σώματος.

Τα γεγονότα που κατά πολλούς κλόνισαν την σχέση Ορθοδοξίας και αθλητισμού έχουν αφετηρία το 393 μ.Χ. Οι Ολυμπιακοί αγώνες ήταν αφιερωμένοι στον Ολύμπιο Δία, με παγανιστικό προσανατολισμό και γι' αυτό ενεπλάκησαν στην διαμάχη του Χριστιανισμού με τον παγανισμό. Έτσι λοιπόν, το 393 μ.Χ έγιναν οι αγώνες, έστω και με τεράστια προβλήματα. Η τελική τους κατάργηση, λέγεται ότι ήταν επί Θεοδοσίου Β' (408-450 μ.Χ) το 426 μ.Χ. Πουθενά όμως στον Θεοδοσιανό κώδικα δεν καταχωρίζεται διάταγμα απαγόρευσης των Ολυμπιακών αγώνων. Απλώς είχαν εκδώσει διατάγματα κατά του παγανισμού, τα οποία είχαν άμεσες συνέπειες για την τέλεση των αγώνων, ως συνδεδεμένων άμεσα με την λατρεία του Ολυμπίου Διός (Χατζηεφραιμίδης «Οι ολυμπιακοί αγώνες πριν την κατάργησή τους»). Μερικά από αυτά τα διατάγματα εκδόθηκαν: στις 24 Φεβρουαρίου 391, στις 16 Ιουνίου 391, στις 11 Μαΐου 392 και η παρακώλυση κορυφώθηκε με την κατάργηση των Ολυμπιακών αγώνων το ολυμπιακό έτος 393 μ.Χ, που ήταν η 293^η Ολυμπιάδα.

Εκτός βέβαια από τον Θεοδόσιο Α' και άλλους αυτοκράτορες ένα πρόσωπο το οποίο αναφέρεται σ' αυτό το θέμα ήταν και ο Απόστολος Παύλος. Ο Απόστολος Παύλος μιλά για τον ελληνικό αθλητισμό στην επιστολή του προς Κορινθίους: «Ουκ οίδατε ότι οι εν σταδίω τρέχοντες πάντες μεν τρέχουσιν, εις δε λαμβάνει το βραβείον; Ούτω τρέχετε ίνα καταλάβητε. Πας δε ο αγωνιζόμενος πάντα εγκρατεύεται, εκείνοι μεν ουν ίνα φθαρτόν στέφανον λάβωσιν, ημείς δε άφθαρτον. Εγώ τοίνυν ούτω τρέχω ως ουκ αδήλως, ούτω πυκτεύω ως ουκ αέρα δέρων, αλλά υπωπιάζω μου το σώμα και δουλαγωγώ, μήπως άλλοις κηρύξας αυτός αδόκιμος γένωμαι» (Προς Κορινθίους Α', 9:24-26). Δηλαδή: «Δεν ξέρετε ότι οι δρομείς στο στάδιο τρέχουν όλοι, αλλά ένας παίρνει το βραβείο; Να τρέχετε με τον ίδιο τρόπο ώστε να νικήσετε. Καθένας που αγωνίζεται γίνεται εγκρατής σε όλα. Εκείνοι για να πάρουν στεφάνι φθαρτό, εμείς όμως άφθαρτο. Εγώ τρέχω όχι άσκοπα, πυγμαχώ όχι για να γρονθοκοπώ τον αέρα, αλλά σκληραγωγώ το σώμα μου και το

μεταχειρίζομαι σαν δούλο μήπως, ενώ κήρυξα σε άλλους, εγώ ο ίδιος θεωρηθώ αποτυχημένος».

Ακόμα, η Καινή Διαθήκη και οι Πατέρες της Εκκλησίας καταφάσκουν και προβάλλουν το γνήσιο αθλητικό πνεύμα. Κατά τον Απόστολο Παύλο: «εάν δε και αθλή τις, ου στεφανούται, εάν μη νομίμως αθλήση»(Β΄ Τιμ. β΄5). Ο Μέγας Βασίλειος εκδηλώνει την εκτίμηση προς τους αθλητές που ζουν με εγκράτεια. Οι αθλητικοί αγώνες κατά μεν τον άγιο Γρηγόριο Νύσσης καλλιεργούν την «αθλητικήν ανδρείαν», κατά δε τον Γρηγόριο τον Θεολόγο πρέπει να διεξάγονται τίμια, όχι «έξω των νενομισμένων», αλλά « κατά τους κειμένους όρους της αγωνίας». Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος χρησιμοποιούσε συχνά στα κηρύγματά του παρομοιώσεις και παραδείγματα από τους αθλητικούς αγώνες και επισημαίνει ότι ο καλός αθλητής «πάντα τον της αθλήσεως νόμον φυλάττει και τον επί των σιτίων και τον επί σωφροσύνης και σεμνότητος και τον εν παλαιίστρα» (1 Μαρτίου, 1997 Εκκλησία «Εκκλησία και αθλητισμός»).

Επίσης, ο Απόστολος Παύλος στην επιστολή του Προς Τιμόθεον Α΄ γράφει: «η σωματική γυμναστική ολίγον ωφελεί, η ευσέβεια όμως είναι καθ΄ όλα ωφέλιμος, διότι παρέχει υπόσχεσιν και δια την τωρινήν ζωήν και δια την μέλλουσαν» (Α΄ Τιμόθεον 4,8).

Το συμπέρασμα ,λοιπόν, που βγάζουμε από τα λόγια του Αποστόλου είναι ότι ήταν υπέρ της άθλησης, όχι όμως μόνο του σώματος. Θεωρούσε πιο σημαντική την πνευματική άσκηση και παραλλήλιζε την προσπάθεια που έκαναν οι δρομείς για να βγούνε πρώτοι, με την προσπάθεια που πρέπει να κάνουν οι άνθρωποι για να κατακτήσουν την αρετή. Ωστόσο υποστήριζε ότι τα κέρδη από την αρετή είναι μεγαλύτερα(άφθαρτα), ενώ αυτά από την σωματική γύμναση ελάχιστα (φθαρτά).

Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι υποστηρικτές της άθλησης μέσα από την οικογένεια της εκκλησίας ήσαν πολλοί περισσότεροι από όσους νομίζουμε. Όπως φαίνεται και από τα λόγια του Αρχιμανδρίτη κ. Μακάριου Φιλοθέου, οι αξίες που δίδαξαν οι ολυμπιακοί αγώνες

γαλούχησαν τόσο όλους τους Έλληνες, όσο και ολόκληρο τον κόσμο ανά τους αιώνες.

Την ίδια εκδοχή της άθλησης, του αγώνα και της νίκης σαν σημάδια για την κατάκτηση από τον άνθρωπο μιας ανώτερης ζωής, δίδαξε αργότερα και ο χριστιανισμός με τα πλήθη των αγωνιστών-μαρτύρων στα ρωμαϊκά στάδια. Στην ορολογία της χριστιανικής εμπειρίας, η μετοχή του ανθρώπου στην αληθινή ζωή είναι μια συνεχής άσκηση, που, ξεπερνώντας τις ανθρώπινες δυνατότητες, οδηγεί στη νίκη απέναντι στις εγωκεντρικές αντιστάσεις του.

Οι αθλητικές δραστηριότητες της εκκλησίας:

Όλα τα παραπάνω παίρνουν σάρκα και οστά σε πάρα πολλές Ορθόδοξες Εκκλησίες και Μητροπόλεις. Κατά την χειμερινή περίοδο 1995-1996 διοργανώθηκαν από το τμήμα Αθλητικών Εκδηλώσεων της Διευθύνσεως Νεότητας της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών τέσσερα πρωταθλήματα καλαθοσφαίρισης και συμμετείχαν σε αυτά 60 ομάδες Ενοριών, με σύνολο παρουσίας 1.200 νέων. Διοργανώθηκαν, επίσης, τέσσερα πρωταθλήματα επιτραπέζιας αντισφαίρισης με συμμετοχή 45 ομάδων, με σύνολο παρουσίας 400 νέων. Αυτή η προσπάθεια άρχισε πριν από δέκα χρόνια με συνεχώς αυξανόμενη κοινωνική αποδοχή από χρόνο σε χρόνο. Σε αυτά τα πρωταθλήματα αγωνίζονται όλοι ανεξαιρέτως οι νέοι που δηλώνουν συμμετοχή, ανεξάρτητα από τα σωματικά τους προσόντα και τις ατομικές τους επιδόσεις. Η αξία εντοπίζεται στη συμμετοχή και όχι στην κατάκτηση της νίκης. Το αθλητικό ιδεώδες απαιτεί ψυχοσωματική ανάλωση για συνεργασία και ενότητα και όχι για διάκριση.

Αποδεικνύεται πως όταν η Εκκλησία τολμά, προκύπτουν οφέλη για τον λαό. Χρειάζονται, όμως, ευρύτερες και πιο συντονισμένες προσπάθειες ώστε να υπάρξουν ακόμη θετικότερα αποτελέσματα από τις εκκλησιαστικές πρωτοβουλίες, αλλά και να αφυπνιστούν από αυτές όσο το δυνατόν περισσότεροι από τους αρμόδιους κοινωνικούς παράγοντες («Εκκλησία», Μάρτιος 1997).

Κλήρος και λαός:

Κλήρος και λαός ουδέποτε σταμάτησαν τους αθλητικούς Αγώνες (έστω και αν αυτοί δεν διεξάγονταν επισήμως στην αρχαία Ολυμπία), δεδομένου ότι σε ορθόδοξα χριστιανικά μοναστήρια και ξωκλήσια, κάθε φορά που ετελείτο η Θεία Λειτουργία, ακολουθούσε ένα πανηγύρι το οποίο κατέληγε σε αθλητικούς αγώνες. Το γεγονός τούτο επικρατεί ακόμη και σήμερα ως έθιμο σε πολλά ξωκλήσια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η εορτή του Αγίου Γεωργίου, που συνήθως εορτάζεται σε ξωκλήσια, όπως στο χωριό Βεσίνι Καλαβρύτων (θέση Χώτσα), όπου οι πιστοί, μετά το πέρας της Θείας Λειτουργίας, διαγωνίζονται σε αγώνες δρόμου και άλλους αγώνες, παρουσία των ιερωμένων, που με τον τρόπο αυτό ευλογούν τους αθλητικούς αγώνες, ενώ το βραβείο του νικητή είθισται να είναι μία «κουλούρα» (ειδικό ζαχαρένιο ψωμί διακοσμημένο με θρησκευτικά σύμβολα και στολισμένο με ανοιξιάτικα λουλούδια) ή οτιδήποτε άλλο θυμίζει εορτή της άνοιξης.

Οι γυμνικοί αγώνες δεν αναβίωσαν ποτέ ξανά και αυτό διότι οι σημερινές κοινωνίες δεν ενδίδουν ακόμη, παρά τις όποιες φιλελεύθερες κινήσεις, στα όποια παρόμοια κινήματα ή σε ιδέες που υποκρύπτουν παρόμοιες κινήσεις. Πόσο μάλλον, όταν η Εκκλησία, για λόγους ηθικής τάξεως, με την απαγόρευση παρόμοιων γυμνικών αγώνων, ήθελε πρωτίστως να προασπίσει και, ασφαλώς, να υπερασπίσει την αξιοπρέπεια και ηθική του Έλληνα πολίτη και Ορθόδοξου Χριστιανού, ο οποίος, πάνω απ' όλα, βάζει την υπεροχή του πνεύματος και της ψυχής.

Μπορεί, όταν εμφανίστηκε ο Χριστιανισμός ως νέα πίστη, να δυσκόλεψε την τέλεση των Ολυμπιακών αγώνων, ωστόσο όσο περνούσε ο καιρός, καταλαβαίνουμε τελικά, ότι ο Χριστιανισμός δεν αρνούσαν την άσκηση.

Πρόσωπα του Ορθόδοξου κόσμου υπέρ του αθλητικού Ιδεώδους:

Η Ορθοδοξία δεν μπορεί να είναι εναντίον του αθλητισμού και το αντίστροφο, αλλά τέλειος συνεργάτης. Η Ορθοδοξία στέκεται απέναντι

στον αθλητισμό που έχει χάσει τον προσανατολισμό του και πέρασε τον κότινο (στεφάνι από ελιά). Ο κότινος ήταν στεφάνι από κλαδί αγριελιάς με το οποίο στεφάνωναν τον νικητή στους ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας. Τα κλαδιά από την ελιά, που βρισκόταν κοντά στο ναό του Δία, τα έκοβε ένας «παις αμφιθαλής» (δηλαδή ένα αγόρι του οποίου και οι δύο γονείς βρίσκονταν εν ζωή) με χρυσό ψαλίδι. Στη συνέχεια τα πήγαινε στο ναό της Ήρας και τα τοποθετούσε πάνω σε μια χρυσελεφάντινη τράπεζα. Από εκεί τα έπαιρναν οι Ελλανοδίκες, οι κριτές των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων, έφτιαχναν στεφάνια και τα πρόσφεραν στους νικητές ως βραβείο. Αυτό σημαίνει ότι επέρχεται η ειρήνη στον άνθρωπο και παύει η επιθετικότητα. Σ' έναν αθλητισμό που καλλιεργεί τα πάθη και τον εγωισμό. Αυτό ίσως συνέβη διότι χάθηκε το μέτρο. Σ' αυτό το μέτρο αναφέρεται και ο Άγιος Νεκτάριος προτάσσοντας τον λόγο του Αριστοτέλη, τον οποίο ονομάζει «σοφόν απόφθεγμα», σύμφωνα με το οποίο: «...τα τε υπερβάλλοντα γυμνάσια και τα αελλείποντα φθείρει την ψυχήν, σώζεται δε η σωφροσύνη υπό της μεσότητος...». Με την πρόταξη αυτού του αριστοτελικού λόγου γίνεται φανερό ότι ο Άγιος Νεκτάριος είναι υπέρ του μέτρου, γιατί κάθε υπερβολή δημιουργεί προβλήματα στην ψυχή του ανθρώπου, ενώ η μεσότητα είναι εκείνη που σώζει τη σωφροσύνη. Ο Άγιος Νεκτάριος προχωρεί στο να υπογραμμίσει την αλήθεια για την ανάπτυξη και των δύο, δηλαδή της ψυχής και του σώματος. Χρειάζεται μεγάλη επιμέλεια και πρόνοια για να μη οδηγηθεί ο άνθρωπος στα άκρα. Μάλιστα, η πρόνοια και η άσκηση του σώματος πρέπει να είναι λελογισμένη, διότι η υπερβολική άσκηση του σώματος φθείρει την ψυχή.

Σε έναν τέτοιο αθλητισμό αναφέρονται και πολλοί Άγιοι πατέρες της Ορθοδοξίας όταν λένε:

- «...το γυμναστήριο είναι αναγκαίο για τα παιδιά. Οι ασκήσεις χρησιμεύουν στην υγεία των νέων, καθώς προκαλούν ζήλο και φιλοτιμία, όχι μόνον για την επιμέλεια της ευεξίας, αλλά και της ευψυχίας...», Κλήμης ο Αλεξανδρέας.
- «...Γυμνάσια κεκλεισμένα, και νύχτας αφεγγείς ουκ εά ημάς ουδέν λογίζεσθαι η περί του ζην αγωνία...» (Επιστολή οδ' Μαρτινιανώ, Ρ.Γ 32,448 Α), Μέγας Βασίλειος στον Μαρτινιανό

- «...Ο χριστιανός παιδαγωγός πρέπει να είναι διδυμοτόκος, να αποβλέπει και στην μόρφωση της ψυχής και στην διάπλαση και ευσημοσύνη του σώματος..» **(P.G 44,928 B)** Γρηγόριος Νύσσης.

Είναι λοιπόν παράλληλο το πεδίο δράσης Ορθοδοξίας και αθλητισμού με σκοπό την ολοκλήρωση και τελειοποίηση του ανθρώπου. Τα αποτελέσματα μιας τέτοιας ολοκληρωμένης συνεργασίας είναι μεγάλα, διότι, όπως λέει και ο Άγιος Νεκτάριος «...ο κατ' αμφότερα ανεπτυγμένος άνθρωπος αποβαίνει ανήρ ευδαίμων, έξοχος, μεγαλεπήβολος, μεγαλοπράγμων, ισχυρός και προς πάσαν επιχείρησιν ικανός, ωφέλιμος δε προς πάντας και εν παντί καιρώ...». Με τον τρόπο αυτό καλλιεργείται η διάνοια του ανθρώπου και κυρίως η αρετή της σωφροσύνης, η οποία κατά τον Αριστοτέλη είναι «...το σύμβολον της υγείας της ψυχής και η μήτηρ πάσης αρετής...» («Ηλιοτρόπιο», Ιανουάριος 2010-Έκδοση «Καλός Σαμαρείτης», Πτολεμαΐδα).

Η γνώμη των αρχαίων για τους Ολυμπιακούς αγώνες:

Κάποιοι μας λένε για το Ολυμπιακό ιδεώδες, που διέκοψαν οι κακοί Χριστιανοί. Όμως η αλήθεια είναι πολύ διαφορετική. Για να εξασφαλίσουν εύκολο βίο οι επαγγελματίες αθλητές δεν δίσταζαν μπροστά σε κάθε λογής παρανομίες και ατιμωτικές πράξεις. Πουλούσαν και αγόραζαν τις νίκες στην Ολυμπία, "πωλείν τε και ωνείσθαι τας νίκας". Άλλοι για να εισπράξουν χρήματα και άλλοι για να αποφύγουν τις επικίνδυνες συγκρούσεις. Στις συναλλαγές αυτές πρωτοστατούσαν οι γυμναστές που ενδιαφέρονταν για το προσωπικό τους κέρδος "προνοούντες του εαυτών κέρδους", (Φιλόστρατος, Γυμναστικός, 43).

Κατά τον Γαληνό (Προτρεπτικός επί τας τέχνας 9-14), ο αθλητισμός καλλιεργούσε την απάτη. Η σκληρή άσκηση τού σώματος δεν καθιστούσε τους ανθρώπους ισχυρότερους από τα πλάσματα του ζωικού κόσμου, ενώ θα έπρεπε να τιμώνται για τις επιτυχίες τους στον πολιτισμό των τεχνών, "των ανθρώπων γαρ αρίστους θεία αξιωθήναι τιμή, ουχ ότι καλώς έδρασαν εν τοις αγώσιν, αλλά δια την από των τεχνών ευεργεσίαν". Όλα τα φυσικά αγαθά είναι ή πνευματικά ή

σωματικά. Δεν υπάρχει άλλη κατηγορία αγαθών. Τέτοια αγαθά δεν ονειρεύονται ποτέ οι αθλητές. Δεν έχουν λογική. Συσσωρεύουν διαρκώς σάρκες και αίμα και κρατούν το πνεύμα νεκρό όπως τα ζώα. "Σαρκών γαρ αεί και αίματος αθροίζοντες πλήθος, ως εν βορβόρω πολλώ την ψυχήν εαυτών έχουσιν κατασβεσμένην, ουδέν ακριβώς νοήσαι δυναμένην, αλλ' άνουν, ομοίως τοις αλόγοις ζώοις". Ο Γαληνός θυμίζει τα λόγια του Ιπποκράτη, ότι "Υγεία σημαίνει ελεγχόμενη τροφή και εργασία. Χρειάζεται παντού μέτρο", αντιθέτως, δεν υπάρχει πιο ανασφαλής κατάσταση από την υγεία των αθλητών. "Παν γαρ, φησί, τω πολίτη φύσει πολέμιον". Ο Γαληνός παρομοιάζει το βίο των αθλητών αυτών με γουρουνιών, με τη διαφορά ότι τα γουρούνια, δεν κοπιάζουν, ούτε τρώνε με το ζόρι, "ώστε εοικέναι τον βίον αυτών υών διαγωγή".

Διαφορετικές ιδεολογίες, ωστόσο μπορεί να υπάρξει κοινή πορεία εκκλησίας-αθλητισμού; :

Η εκκλησία και ο αθλητισμός ίσως φαντάζουν αταίριαστος συνδυασμός, καθώς η μεν πρώτη είναι μη ανταγωνιστική, υπηρετώντας εσωτερικές ανθρώπινες διεργασίες, ο δε δεύτερος στοχεύει στην επικράτηση και τελικά στη νίκη. Όμως υπάρχει και ο συμμετοχικός αθλητισμός που υπηρετεί εκτός των άλλων και την απόδραση από την καθημερινότητα, αναπτύσσοντας τον χαρακτήρα του ατόμου μέσα από την προσπάθεια που πολλές φορές είναι σκληρή και επίπονη, πράγματα που και η θρησκεία τα πρεσβεύει.

Μπορούν λοιπόν να συνυπάρξουν πλησιάζοντας το ένα το άλλο; Μπορεί να συσχετιστεί η εκκλησιαστική επιταγή και πίστη με την αθλητική αναψυχή; Η συμμετοχή σε δραστηριότητες αναψυχής είναι ζήτημα αυτοέκφρασης. Το φανέρωμα αισθημάτων, σκέψεων και διαθέσεων είναι εξωτερίκευση επιθυμιών και η αναψυχική συμμετοχή η πραγμάτωσή τους. Είναι δυνατόν λοιπόν οι έννοιες αυτές να μη σχετίζονται θετικά μεταξύ τους και να μην επηρεάζει η μια την άλλη προς μια κοινή κατεύθυνση; Μπορεί η αναψυχική δραστηριότητα να

είναι προσωπική επιλογή, αλλά η σχέση που αναπτύσσεται με τους άλλους κατά τη διάρκειά της, καθώς και η υπέρβαση του εγώ μαζί με το ξεπέραςμα του εαυτού μας, αποτελούν την πεμπτουσία του χριστιανισμού και της προσωπικής λύτρωσης.

Τελικά η αναψυχή είναι η αθλητική δραστηριότητα που μεθοδευμένα διαπαιδαγωγεί στον υγιεινό και με ηθικές επιταγές τρόπο ζωής, για να κρατάμε στέρεη τη λειτουργία σώματος και πνεύματος. Εκτός των άλλων η αναψυχή συνδυάζεται και με φυσική δραστηριότητα, καλύπτοντας και εκπληρώνοντας σε μέγιστο βαθμό τις ατομικές ανάγκες, αφού βραχυπρόθεσμα προσφέρει ευεξία, γέλιο, κοινωνικοποίηση, ηρεμία, διασκέδαση, αίσθηση φυσικής ομορφιάς και απόδραση από την πόλη. Η ενεργητική λοιπόν δραστηριότητα αναψυχής και τα θετικά αποτελέσματά της συμβάλλουν στο να έχει ο άνθρωπος δημιουργική με περιεχόμενο και νόημα ζωή, χωρίς να αποστερείται τις θρησκευτικές του ανάγκες.

Ένα σημαντικό παράδειγμα υποστήριξης αυτής της κοινής πορείας υπάρχει στο άρθρο της εφημερίδας "ΤΟ ΒΗΜΑ" που δημοσιεύτηκε στις 11/06/2013 με τίτλο " Η ολυμπιακή ιδέα και ο χριστιανισμός", το οποίο αναφέρεται στην τοποθέτηση του μητροπολίτη Μαρώνειας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονα σε μια ημερίδα με θέμα "Ολυμπιακή ιδέα και αναβολικά". Το άρθρο, λοιπόν, αυτούσιο αναφέρει τα εξής: «Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις 9/6/2013 στην Κομοτηνή η «Ημερίδα» που οργάνωσε ο Σ.Ε.Γ.Α.Σ. και η μη κερδοσκοπική εταιρεία «Αθλητισμός Χωρίς Αναβολικά» (Α.ΧΩ.Α.), σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης. Υπήρξε πλούσια συμμετοχή επώνυμων και μη στελεχών, που ενδιαφέρονται για την αναβάθμιση της ολυμπιακής ιδέας και την πάταξη της μάστιγας των αναβολικών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε η τοποθέτηση του μητροπολίτη Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονα ο οποίος συνδύασε την ολυμπιακή ιδέα με τη θρησκευτικότητα.

Μεταξύ άλλων τόνισε: «Η ολυμπιακή ιδέα, που επιβάλλει το «ευ αγωνίζεσθαι» και οριοθετεί την ευγενή άμιλλα, υπήρξε το κυριότερο χαρακτηριστικό των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, οι οποίοι ήταν άμεσα συνδεδεμένοι με την θρησκευτική ζωή των αρχαίων Ελλήνων, ήταν δηλαδή στην ουσία τους θρησκευτικά γεγονότα και θρησκευτικές τελετουργίες. Όπως είναι γνωστό, όταν ο ευαγγελικός λόγος κηρύχθηκε από τον απόστολο των εθνών Παύλο και τους μαθητές και διαδόχους του στον ελληνικό χώρο, με την ίδρυση των πρώτων χριστιανικών Εκκλησιών και την βαθμιαία επικράτηση της πίστης στον Εσταυρωμένο και Αναστάντα Χριστό, η παλαιά λατρεία των ειδώλων άρχισε να υποχωρεί, μέχρι και την πλήρη εξαφάνισή της, τους πρώτους αιώνες της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Στο πλαίσιο αυτό και οι Ολυμπιακοί Αγώνες σταμάτησαν να τελούνται, μέχρι και την αναβίωσή τους, στα τέλη του 19ου αιώνα. Ωστόσο, η ολυμπιακή ιδέα δεν σταμάτησε να υπάρχει και να εμπνέει τους λαούς: Ενσωματώθηκε στην έννοια του πνευματικού αγώνα, που εισήγαγε στη ζωή μας ο χριστιανισμός, και συνέχισε να αποτελεί βασικό μέρος της λαϊκής ψυχολογίας, μετατοπισμένη πια από τα σωματικά στα πνευματικά, από τα γήινα στα επουράνια (...) Για τους λόγους αυτούς η τοπική μας Εκκλησία επιδοκιμάζει τη διοργάνωση της σημερινής ημερίδας, συγχαίρει τους εμπνευστές, τους διοργανωτές και τους ομιλητές της και εύχεται καλή επιτυχία στις εργασίες της. Τα αναβολικά δεν βλάπτουν μόνο το σώμα, δεν σκοτώνουν μόνο την ολυμπιακή ιδέα, αλλά ζημιώνουν και την ψυχή των ανθρώπων, καθώς η χρήση τους αποτελεί επί της ουσίας δόλια πρακτική, με ολέθρια αποτελέσματα και στο πνευματικό και ψυχολογικό επίπεδο». («Η ολυμπιακή ιδέα και ο χριστιανισμός», Το Βήμα 2013)

Καταλαβαίνουμε λοιπόν ότι η Ορθοδοξία είναι σύμμαχος του ευγενούς αθλητισμού και της άσκησης του σώματος, αλλά μόνο όταν αυτή η άσκηση αποβλέπει σε αρετές. Έτσι και τα περισσότερα εκκλησιαστικά πρόσωπα προτρέπουν τον κόσμο, εκτός από την άσκηση του πνεύματος, που είναι και το κυριότερο, να ασχοληθούν και με την άσκηση του σώματος. Γι' αυτό και ο μητροπολίτης κ. Παντελεήμων αναφέρθηκε στο «Ευ αγωνίζεσθαι». Μην ξεχνάμε ότι αν ρωτήσετε έναν χριστιανό, γιατί η θρησκεία του δεν έχει καλή σχέση με το σώμα, θα σας πει ότι κάνετε

λάθος. Ο Απόστολος Παύλος είπε ότι το σώμα είναι ναός του Αγίου Πνεύματος, γιατί όπως πιστεύουν, κατά την πολυαναμενόμενη από αυτούς “Δευτέρα Παρουσία”, οι χριστιανοί θα αναστηθούν με τα ίδια τα σώματά τους, και φυσικά όλοι οι άνθρωποι.

Γιατί τελικά οι περισσότεροι αθλητές είναι βαθιά θρησκευόμενοι;:

«Η δημόσια επίκληση της βοήθειας του Θεού από τους αθλητές αποτελεί την καλύτερη απόδειξη ότι στον κόσμο του αθλητισμού όλοι έχουν ανάγκη εκτός από καλή προπόνηση και από ψυχολογική στήριξη και κάθε άλλου είδους εσωτερική βοήθεια» δηλώνει η κυρία Μαρία Ψυχουντάκη, λέκτωρ Αθλητικής Ψυχολογίας στο ΤΕΦΑΑ Αθηνών. «Από την πείρα 11 χρόνων ενασχόλησης με αθλητές, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι το 99% αυτών που έχω συναντήσει είναι βαθιά θρησκευόμενοι άνθρωποι. Πρόσφατα είχα δύο αθλήτριες οι οποίες κουβαλούσαν μαζί τους και μικρές εικόνες Αγίων τις οποίες συνήθιζαν να ασπάζονται προτού μπουν στο γήπεδο για να αγωνιστούν», τονίζει. Η κυρία Ψυχουντάκη υποστηρίζει ότι η επίδειξη της πίστης οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι οι περισσότεροι από τους ανθρώπους του αθλητισμού προέρχονται από μέσες ελληνικές οικογένειες. «Δημοσιοποιώντας την πίστη σου και ζητώντας ένα είδος προνομιακής βοήθειας από τον Θεό εκφράζεις στην πραγματικότητα κάποιον φόβο. Συχνά όλοι αυτοί οι άνθρωποι υποσυνείδητα κουβαλάνε μέσα τους μια παιδικότητα ή αν προτιμάτε μια συναισθηματική ανωριμότητα. Θυμούνται τις συμβουλές των γονιών και καταφεύγουν στην επίκληση του Θεού, έτσι όπως το έκαναν όταν ήταν παιδιά».

Στην πραγματικότητα εξαρτάται πάντα από το πώς είναι η ψυχοσύνθεση του ατόμου και πόση ανάγκη ψυχολογικής υποστήριξης έχει. Όσο μεγαλύτερη είναι η ανασφάλειά του τόσο περισσότερες πιθανότητες υπάρχουν να ξεπεράσει κάποια επίπεδα. Σε μερικές περιπτώσεις το στρες και το άγχος δημιουργούν μεγάλη ανάγκη βοήθειας και η ανάγκη αυτή οδηγεί στην υπερβολή. Γι' αυτό θα πρέπει να είμαστε επιεικείς όταν κρίνουμε τις συμπεριφορές τους. «Αυτό πάντως που θα ήταν ανησυχητικό» προειδοποιεί η κυρία Ψυχουντάκη

«δεν είναι τόσο οι ακρότητες στην επίκληση της βοήθειας του Θεού, όσο το να ασκούνται πιέσεις από προπονητές ή και παράγοντες σε αθλητές διαφορετικού θρησκευτικού δόγματος». «Ειδικά ο προπονητής», αναφέρει χαρακτηριστικά, «οφείλει να θυμάται ότι μια ομάδα είναι μια μικρή κοινωνία ανθρώπων που λειτουργεί με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό και όχι καταναγκασμούς και δεν πρέπει ποτέ να καταπατάει βασικές αρχές, όπως το δικαίωμα στη διαφορετική λατρεία και στη διαφορετική πίστη».

Το μεγάλο πρόβλημα πάντως είναι ότι «οι αθλητές αυτόν τον καιρό παρουσιάζονται ιδιαιτέρως αγχωμένοι, και προσωπικά, αν και εφόσον πιστεύουν, τους ενθαρρύνω να λατρεύουν τον Θεό, γιατί η προσευχή τους βοηθάει να αυτοσυγκεντρώνονται, να αντλούν δύναμη και να καταπολεμούν το άγχος». Αυτό το καταραμένο άγχος δηλαδή φταίει για όλα, ακόμη και για τις ακρότητες; «Το στρες είναι η αιτία και κάποιων αντιφάσεων στη συμπεριφορά, όπως για παράδειγμα το ότι μερικοί ζητάνε τη βοήθεια του Θεού και λίγο αργότερα βλασφημούν», επισημαίνει. «Δεν αποκλείεται πάντως μερικές φορές η επίκληση της βοήθειας να γίνεται και γιατί ο αθλητής θέλει να νιώθει καλυμμένος από παντού. Να σκέφτεται δηλαδή ότι αφού έχει προπονηθεί και προετοιμαστεί σωστά καλό είναι να εξασφαλίσει και μια ανώτερη δύναμη, η οποία να τον προστατεύει», συμπεραίνει η ψυχολόγος.

Απόδειξη των σχέσεων εκκλησίας-αθλητισμού:

Κατά καιρούς, και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια διοχετεύονται στους ανυποψίαστους ανθρώπους κάποιες παραπλανητικές, ίσως και ύποπτες απόψεις- θεωρίες, που αφορούν την δήθεν «κακή σχέση» του Χριστιανισμού με τον αθλητισμό, τους Ολυμπιακούς Αγώνες και το ίδιο το σώμα του ανθρώπου. Από τη μακροχρόνια έρευνα που πραγματοποιήθηκε, τα δεδομένα της οποίας παρατίθενται στο βιβλίο του Βασίλη Καϊμακάμη «Η θέση της εκκλησίας και του κλήρου απέναντι στον αθλητισμό και τους Ολυμπιακούς αγώνες», φαίνεται ότι ο Χριστιανισμός δέχεται τον άνθρωπο ως αδιαίρετο σύνολο (σώμα και

ψυχή), θεωρώντας το σώμα ως ναό της ψυχής και ως ένα απαραίτητο εργαλείο, με το οποίο καλείται να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της ψυχής.

Παράλληλα πολλοί Πατέρες της Εκκλησίας, από την αρχαία πρωτοχριστιανική εποχή μέχρι τις μέρες μας δέχθηκαν τη γυμναστική ως ένα άριστο μέσο προαγωγής και διαπαιδαγώγησης του ανθρώπου, όπως τη δέχθηκαν και πολλοί αρχαίοι φιλόσοφοι. Είναι όμως σημαντικό να επισημανθεί ότι ο χριστιανισμός- ιδιαίτερα η ορθοδοξία- δέχεται τη γυμναστική μόνο όταν καλλιεργείται «χάριν αρετής» και αναδεικνύει τον λεγόμενο «καλό καγαθό» πολίτη. Αντίθετα οι Πατέρες έδειξαν την αντίθεσή τους στη γυμναστική και τα αθλητικά θεάματα, όπου δεν υπήρξε αρμονική σύζευξη των αγαθών του σώματος, του πνεύματος και της ψυχής. Οι Πατέρες αυτοί, όπως και οι αρχαίοι φιλόσοφοι, άσκησαν αυστηρή κριτική στη γυμναστική που προάγει τη σωματολατρεία και αναδεικνύει ανθρώπους βίαιους, αδίστακτους, επιθετικούς και εγωκεντρικούς, όπως έγινε σε κάποια ακραία καθεστώτα.

Ίσως δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι μεγάλοι Ιεράρχες και Άγιοι της Ελληνικής Εκκλησίας ήταν ιδιαίτερα φιλογυμναστικοί. Η αποδοχή της γυμναστικής από την Εκκλησία και τον κλήρο φαίνεται και από το γεγονός ότι λίγο ή πολύ όλες οι Μητροπόλεις και ενορίες, τόσο της ελληνικής επικράτειας, όσο και της ομογένειας καλλιεργούν μέσα από τα κατηχητικά σχολεία τον αθλητισμό και τον πολιτισμό. Πέρα από όλα αυτά, η Ελληνική Εκκλησία και η λαϊκή παράδοση έχουν ανακηρύξει κάποιους Άγιους, όπως τον Άγιο Γεώργιο, τον Άγιο Νέστορα και τον Άγιο Νεκτάριο Αιγίνης, ως προστάτες των αθλητών και των σταδίων.

Στο τέλος κάθε ενότητας και κάθε κεφαλαίου του βιβλίου των 308 σελίδων και των 14 κεφαλαίων, παρατίθεται το σχετικό συμπέρασμα, αλλά και σχετικές φωτογραφίες. Επίσης για όλες τις αναφορές υπάρχουν έγκυρες βιβλιογραφικές παραπομπές, κάτι που θα βοηθήσει τον αναγνώστη ακόμη περισσότερο να κατανοήσει το θέμα, αλλά και αν χρειαστεί, να το ερευνήσει σε βάθος

Από το 1896 έως το 2004:

Οι Ολυμπιακοί αγώνες κατάφεραν με το πέρασμα των χρόνων να εξελιχθούν και να κερδίσουν στην ιστορία τη θέση που τους αναλογεί. Αυτό το καταλαβαίνουμε από το ότι η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς αγώνες είναι η ύψιστη φιλοδοξία κάθε αθλητή όλου του κόσμου, έστω και αν ο κότινος έχει αντικατασταθεί από πλάκες χρυσού. Η δόξα που συνεπάγεται η ολυμπιακή νίκη, παραμένει αναλλοίωτη στο πέρασμα των χρόνων. Η σύγχρονη ιστορία των Ολυμπιακών αγώνων ξεκινά από το 1896 και από τότε η διοργάνωσή τους έχει περάσει από δύσκολες περιόδους, αλλά και από περιόδους δόξας και τιμής. Οι μόνες Ολυμπιάδες που δεν πραγματοποιήθηκαν είναι του 1916, του 1940 και του 1944 λόγω των Παγκόσμιων Πολέμων. Η τιμή για την διοργανώτρια χώρα ήταν πολύ μεγάλη, αλλά και το έργο υπήρξε αρκετά δύσκολο.

Η ανάληψη της διοργάνωσης επί σειρά ετών από διαφορετικές κάθε φορά χώρες έδωσε άλλη διάσταση στο θεσμό και όχι σπάνια ανέδειξε σημαντικές ελλείψεις, ενώ η Χειμερινή αλλά και η Ολυμπιάδα για άτομα με ειδικές ανάγκες ήρθαν να επαναφέρουν το θεσμό στην αρχική του μορφή, δίνοντάς του την πνοή της ισότητας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ανθρώπινης ευαισθησίας. Άλλωστε πολύ νωρίτερα είχε καθιερωθεί και η συμμετοχή των γυναικών στους αγώνες, επίτευγμα που ήρθε ως νίκη παράλληλη με τις παρθενικές ακόμη τότε εκδηλώσεις του φεμινισμού. Σιγά σιγά όσο περνούσαν τα χρόνια, οι Ολυμπιακοί αγώνες γινόντουσαν όλο και πιο εμπορικοί, με τις αρχές του μάρκετινγκ και της διαφήμισης να εισβάλλουν στον χώρο. Στην συνέχεια θα αναφέρουμε κάποιες Ολυμπιάδες, θα κάνουμε ένα ταξίδι στο παρελθόν, σε ολυμπιακές στιγμές, σε μεγάλα στάδια και μεγαλουπόλεις και μόλις τελειώσει το ταξίδι θα σκεφτούμε αν πραγματικά όλα αυτά αντιπροσωπεύουν πραγματικά την Ολυμπιακή Ιδέα και το Αθλητικό Ιδεώδες. Πέρα από σκοπιμότητες και επικριτικά σχόλια οι Ολυμπιακοί αγώνες δεν έπαψαν ποτέ να αντιπροσωπεύουν ένα και μόνο πράγμα: Τον άνθρωπο, την ίδια του την ζωή, την ιστορία του.

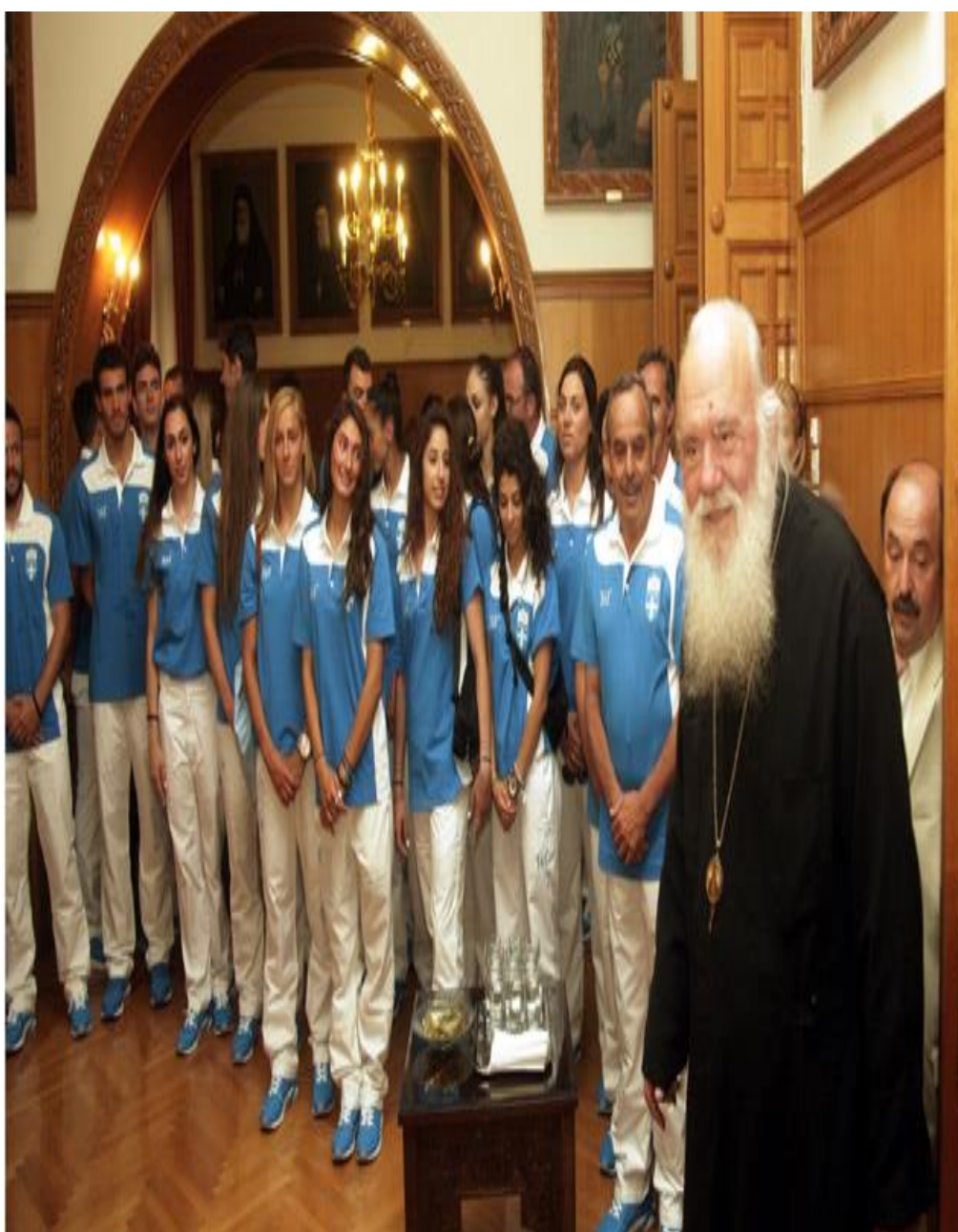
1896	Αθήνα	6 Απριλίου-15 Απριλίου
1900	Παρίσι	14 Μαΐου-28 Οκτωβρίου
1904	Άγιος Λουδοβίκος	1 Ιουλίου-23 Νοεμβρίου
1908	Λονδίνο	27 Απριλίου-31 Οκτωβρίου
1912	Στοκχόλμη	5 Μαΐου-22 Ιουλίου
1916	Βερολίνο	Δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω του Παγκοσμίου Πολέμου
1920	Αμβέρσα	7 Ιουλίου-12 Σεπτεμβρίου
1924	Παρίσι	4 Μαΐου-27 Ιουλίου
1928	Άμστερνταμ	17 Μαΐου-12 Αυγούστου
1932	Λος Άντζελες	30 Ιουλίου-14 Αυγούστου
1936	Βερολίνο	1 Αυγούστου-16 Αυγούστου
1940	Τόκιο	Δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω των πολεμικών επιχειρήσεων μεταξύ Ισπανίας και Κίνας. Η εντολή για τη διοργάνωση των Αγώνων ανατέθηκε στη Φιλανδία, αλλά και πάλι οι Αγώνες δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω της έναρξης του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.
1944	Λονδίνο	Δεν πραγματοποιήθηκαν λόγω του Παγκοσμίου Πολέμου
1948	Λονδίνο	29 Ιουλίου-14 Αυγούστου
1952	Ελσίνκι	19 Ιουλίου-3 Αυγούστου
1956	Μελβούρνη	22 Νοεμβρίου-8 Δεκεμβρίου
1960	Ρώμη	25 Αυγούστου-11 Σεπτεμβρίου
1964	Τόκιο	10 Οκτωβρίου-24 Οκτωβρίου
1968	Μεξικό	12 Οκτωβρίου-27 Οκτωβρίου
1972	Μόναχο	26 Αυγούστου-11 Σεπτεμβρίου
1976	Μόντρεαλ	17 Ιουλίου-1 Αυγούστου
1980	Μόσχα	19 Ιουλίου-3 Αυγούστου
1984	Λος Άντζελες	28 Ιουλίου-12 Αυγούστου
1988	Σεούλ	17 Σεπτεμβρίου-2 Οκτωβρίου
1992	Βαρκελώνη	25 Ιουλίου-8 Αυγούστου
1996	Ατλάντα	19 Ιουλίου-4 Αυγούστου
2000	Σύδνεϋ	15 Σεπτεμβρίου-1 Οκτωβρίου
2004	Αθήνα	13 Αυγούστου-29 Αυγούστου

Η δική μου άποψη:

Είναι αλήθεια ότι ως αθλητής και εγώ πολλές φορές έχω νιώσει να θέλω να πάρω θάρρος από την προσευχή μου στον Θεό. Πιστεύω ότι θα με βοηθήσει, θα είναι το κάτι παραπάνω που θα μου δώσει την κινητήριο δύναμη για να κάνω όσο το δυνατόν καλύτερη προσπάθεια. Δύσκολες στιγμές, αποτυχίες, κακά αποτελέσματα, ήττες είναι κάποιες από τις στιγμές που έχεις ανάγκη την βοήθεια του Θεού. Η αλήθεια είναι πως συνήθως θυμάσαι τον Θεό σε δύσκολες στιγμές. Είναι λίγες οι στιγμές επιτυχίας που θα σκεφτείς τον Θεό και αυτό είναι ένα λάθος που κάνουν οι περισσότεροι αθλητές. Θέλουν βοήθεια και προσεύχονται όταν το έχουν ανάγκη, ωστόσο, όταν έρθει η στιγμή της επιτυχίας, όλοι ξεχνάνε την προσευχή, ξεχνάνε όλα αυτά που υποσχέθηκαν στον Θεό για να τους βοηθήσει. Ευτυχώς ο Θεός δίνει πάντα την αγάπη του και την βοήθειά του και δεν τιμωρεί αυτούς που τον ξεχνούν. Παρ' όλα αυτά εγώ θα πιστεύω και θα προσεύχομαι πάντα. Είναι κάτι που μου δίνει δύναμη και μέσα, αλλά και έξω από τις πίστες!

Ο Βραζιλιάνος ποδοσφαιριστής της Μίλαν Κακά πανηγυρίζει και δείχνει την μπλούζα κάτω από την φανέλα του που γράφει: Ανήκω στον Ιησού.

Η ευχή του Αρχιεπισκόπου Ιερώνυμου στην Ολυμπιακή ομάδα της Ελλάδος πριν φύγουν για τους Ολυμπιακούς αγώνες του Ρίο.

MINISTÈRE DU COMMERCE
EXPOSITION UNIVERSELLE DE 1904
Direction générale de l'Exploitation

Concours
d'Exercices physiques
et de Sports.

**CONCOURS
INTERNATIONAUX
D'ESCRIME**

FLEURET
du 14 Mai au 1er Juin
LA SALLE DES FÊTES DE L'EXPOSITION ...
18 500^{frs} de Prix

ÉPÉE
du 1er au 15 Juin
TERRASSE DU JEU DE PAUME AUX TUILERIES
16 000^{frs} de Prix

SABRE
du 18 au 27 Juin
LA SALLE DES FÊTES DE L'EXPOSITION
9 000^{frs} de Prix

les Renseignements S'Ad. 10, RUE BLANCHE, PARIS

A vintage poster for the 1904 Exposition Universelle in Paris, advertising international fencing competitions. The central figure is a woman in a black, high-collared, long-sleeved dress with a red heart on the chest and a black skirt. She holds three fencing foils in her right hand and a black fencing mask in her left. The background is a light brown color with text in various fonts and sizes. At the top, it reads 'MINISTÈRE DU COMMERCE EXPOSITION UNIVERSELLE DE 1904 Direction générale de l'Exploitation'. Below that, 'Concours d'Exercices physiques et de Sports.' The main title 'CONCOURS INTERNATIONAUX D'ESCRIME' is in large, bold, orange letters. Below it, the three events are listed: 'FLEURET' (May 14-31, 18,500 francs prize), 'ÉPÉE' (June 1-15, 16,000 francs prize), and 'SABRE' (June 18-27, 9,000 francs prize). All events take place at 'LA SALLE DES FÊTES DE L'EXPOSITION'. At the bottom, contact information is given: 'les Renseignements S'Ad. 10, RUE BLANCHE, PARIS'. There is a signature 'RAL' in the bottom right corner.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ «Οι Ολυμπιακοί αγώνες πριν την κατάργησή τους»
(Αρχιμανδρίτης Πατήρ Ειρηναίος Χατζηεφραιμίδης)
- ✓ «Ο αθλητισμός στην ελληνική αρχαιότητα» (Wolfgang Decker)
Εκδόσεις Παπαζήση
- ✓ «Οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για τον αθλητισμό»
(Κωνσταντίνα Γογγάκη)
- ✓ «Η Καινή Διαθήκη»
- ✓ Τράπεζα ιδεών (www.tdeon.org)
- ✓ Βικιπαίδεια
- ✓ Εφημερίδα «Το Βήμα»
- ✓ Εφημερίδα «Εκκλησία»
- ✓ «Η θέση της εκκλησίας και του κλήρου απέναντι στον αθλητισμό και τους Ολυμπιακούς αγώνες», Βασίλης Καϊμακάμης (2014)